

Biroul permanent al Senatului

L 486 / 28.9.2023



# Parlamentul României

## Senat

Comisia juridică, de numiri,  
Disciplină, imunități și validări  
XIX/ 278 / 28.9.2023

### RAPORT

Asupra Propunerii legislative pentru completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal  
(L 486/2023)

În conformitate cu prevederile art.70 din *Regulamentul Senatului*, republicat, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a fost sesizată spre dezbateri, în fond, cu **Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal**, înregistrată cu adresa nr. **L486/2023**, inițiatori Aelenei Evdochia - senator AUR; Busuioc Andrei - senator AUR; Cătană Gheorghe-Adrian - senator AUR; Cioromelea Valentin-Rică - senator AUR; Cosma Dorinel - senator AUR; Costea Adrian - senator AUR; Dăneasă Mircea - senator AUR; Hangan Andrei - senator AUR; Lavric Sorin - senator AUR; Mateescu Sorin-Cristian - senator AUR; Neagu Ionuț - senator AUR; Târziu Claudiu-Richard - senator AUR; Andrușceac Antonio - deputat AUR; Axinia Adrian-George - deputat AUR; Badiu Georgel - deputat AUR; Coleșa Ilie-Alin - deputat AUR; Dămureanu Ringo - deputat AUR; Enachi Raisa - deputat AUR; Gheba Daniel-Sorin - deputat AUR; Grădinaru Radu Vicențiu - deputat AUR; Mîtea Dumitrina - deputat AUR; Păunescu Silviu-Titus - deputat AUR; Pop Darius - deputat AUR; Scripnic Lilian - deputat AUR; Șerban Gianina - deputat AUR; Simion George-Nicolae - deputat AUR; Stoica Ciprian-Titi - deputat AUR; Suciș Sebastian-Ilie - deputat AUR; Tanasă Dan - deputat AUR.

**Consiliul Legislativ a avizat favorabil** propunerea legislativă, cu observații și propuneri.  
**Guvernul nu susține** adoptarea inițiativei legislative.

**Comisia nr. 1 reunită – “Legislație și cooperare interinstituțională” din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii**, cu precizarea că stabilirea politicilor penale a statului se circumscrie prerogativelor legiuitorului, apreciază că nu se impune introducerea unui nou articol în Codul penal, cu prevederile propuse. Astfel, simplele audieri de personae, modalitățile de citare/invitare a persoanelor, respectiv propunerile din raportul comisiei de anchetă adresate Biroului permanent nu califică activitatea acestuia ca fiind una jurisdicțională. Se reține, deci, că

activitatea de anchetă privește lămurirea unor chestiuni de ordine publică, fără a da verdict și fără a angaja răspunderea penală sau materială a vreunei persoane.

**Consiliul Economic și Social** – reprezentanții părții sindicale au votat pentru avizarea favorabilă a proiectului de act normativ; reprezentanții părții patronale au votat pentru avizarea nefavorabilă a proiectului de act normativ.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, în ședința din 26 septembrie 2023, a adoptat, cu majoritate de voturi ale membrilor prezenți, un **raport de respingere**.

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul incriminării faptei constând în refuzul nejustificat al persoanelor care lucrează în cadrul Guvernului sau în cadrul celorlalte organe ale administrației publice, inclusiv al persoanelor cărora le-a încetat raportul de serviciu sau calitatea deținută și care sunt citate în fața unei comisii de anchetă parlamentară de a se prezenta ori de a răspunde solicitărilor acelei comisii de anchetă. Astfel, se propune introducerea unui nou articol în Codul penal, art. 261<sup>1</sup> - Obstrucționarea anchetelor penale, refuzul nejustificat al persoanelor în cauză urmând a se pedepsi cu închisoare de la 15 zile la 3 luni sau cu amendă.

Astfel cum se precizează și în avizul Consiliului Legislativ, norma de incriminare propusă nu este corelată, din punct de vedere al sferei subiecților activi, cu dispozițiile art. 9 din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și prin cele ale art. 9 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, aprobat prin Hotărârea Parlamentului României nr. 4/1992, republicat, cu modificările și completările ulterioare, prin care se instituie obligațiile avute în vedere de text.

Astfel, potrivit art. 9 alin. (3) și (5) din Legea nr. 96/2006 în vigoare, comisiile de anchetă parlamentară pot cita orice persoană care lucrează în cadrul Guvernului sau în cadrul celorlalte organe ale administrației publice și care poate avea cunoștință despre o faptă sau o împrejurare de natură să servească la aflarea adevărului în cauza care formează obiectul activității comisiei. Persoanele citate sunt obligate să se prezinte în fața comisiei de anchetă parlamentară. Comisiile de anchetă parlamentară pot invita orice altă persoană care poate avea cunoștință despre o faptă sau o împrejurare de natură să servească la aflarea adevărului în cauza care formează obiectul activității comisiei și care acceptă să fie audiată. Persoana invitată poate răspunde și în scris comisiei de anchetă parlamentară, furnizând informațiile solicitate, sau poate transmite prin poștă documente sau celelalte mijloace de probă pe care le deține și care sunt utile comisiei de anchetă.

Pe de altă parte art. 267 Cod penal incriminează fapta funcționarului public care, luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în cadrul căruia îi îndeplinește sarcinile, omite sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală. Prin urmare, persoana citată, în calitate sa de funcționar public în cadrul Guvernului sau al celorlalte autorități ale administrației publice, are, pe toată perioada exercitării funcției publice, această obligație legală.

De asemenea, așa cum subliniază și Guvernul în Punctul de vedere transmis, sfera persoanelor incluse în propunerea inițiatorilor ridică probleme de constituționalitate deoarece se referă la citarea persoanelor cărora le-a încetat raportul de serviciu sau calitatea deținută. Aceste categorii de persoane nu mai exercită funcții oficiale, devenind, prin urmare, simpli cetățeni, terți

față de procedurile desfășurate în cadrul comisiilor parlamentare de anchetă, astfel încât citarea acestora în calitate de martor sau în orice altă calitate contravene dispozițiilor constituționale privind libertățile cetățenești și justiția.

În esență, reglementarea propusă ar ridica la același nivel de gravitate – **sanționarea ca infracțiune** – **1)refuzul nejustificat** al anumitor categorii de persoane, în funcție sau pensionate, de a se prezenta ori de a răspunde solicitărilor unei comisii de anchetă parlamentară, indiferent de aspectele care trebuie lămurite, indiferent de motivul pentru care este citată persoana în cauză, indiferent de gravitatea faptelor care fac obiectul anchetei parlamentare, și **2)omisiunea** funcționarului public (în funcție) de a sesiza de îndată organele de urmărire penală dacă a luat la cunoștință de săvârșirea unei **fapte prevăzute de legea penală** în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile.

**Art. 267 - Omisiunea sesizării** (prevădute în vigoare Cod penal) are în vedere nedenunțarea de către funcționarul public (la organele de urmărire penală a) unei fapte prevăzute de legea penală (infracțiunea de omisiune a sesizării fiind pedepsită doar **după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești** prin care se constată că acea faptă prevăzută de legea penală, care nu a fost denunțată, este infracțiune). De asemenea, trebuie, prin **hotărâre judecătorească rămasă definitivă**, să se constate că funcționarul public a avut cunoștință despre acea faptă prevăzută de legea penală și nu a denunțat-o. **Doar în aceste condiții se consideră că funcționarul public a săvârșit o infracțiune și doar în aceste condiții I se aplică o pedeapsă.**

În schimb, **art. 261<sup>1</sup> – Obstrucționarea anchetelor parlamentare** (propus spre adoptare) are în vedere simplul refuz (nejustificat) al anumitor categorii de persoane de a se prezenta sau de a răspunde solicitărilor unei comisii de anchetă parlamentară, chiar dacă persoana citată nu are cunoștință de vreo faptă prevăzută de legea penală care să aibă legătură cu ancheta desfășurată de acea comisie, chiar dacă ancheta parlamentară nu are ca premise săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală și chiar dacă nici după finalizarea anchetei parlamentarii nu au luat la cunoștință despre săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală care să fi stat la baza declanșării acelei anchete.

Aspectele propuse spre reglementare nu sunt comparabile cu cele în vigoare, nu au același nivel de gravitate, nu presupun același pericol social, prin urmare, faptele respective (omisive) nu pot constitui temeiul răspunderii penale, așa cum propun inițiatorii. Altfel, s-ar aduce atingere prevederilor art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală privind valorile supreme ale României, ca stat de drept, democratic și social, în speță demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, dreptatea.

Pe de altă parte, așa cum semnalează Guvernul în punctul de vedere transmis, limitele de pedeapsă propuse de inițiatori nu se încadrează în filosofia și arhitectura Codului penal și sunt necorelate cu celelalte deja existente în cuprinsul Codului penal. Limite de pedeapsă precum cele din inițiativa legislativă vot face inaplicabile, spre exemplu, dispozițiile referitoare la circumstanțele atenuante al căror efect este reducerea limitelor de pedeapsă cu o treime. Or, având în vedere că limita minimă generală a pedepsei este de 15 zile închisoare (art. 60 Cod penal), aceasta nu poate fi redusă ca urmare a reținerii unor cauze de reducere a pedepsei.

Membrii Comisiei juridice, în ședința din 26 septembrie 2023, au examinat propunerea legislativă și avizele și punctele de vedere primite și, în urma dezbaterilor, au hotărât să adopte, cu majoritate de voturi, un **raport de respingere**. La ședință a participat un secretar de stat al

Ministerului Justiției, domnul Mihai Pașca, care a susținut punctul de vedere al Guvernului, în sensul respingerii proiectului de act normativ.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări supune votului plenului Senatului **raportul de respingere** și propunerea legislativă.

În raport cu obiectul și conținutul reglementării, propunerea legislativă înregistrată cu **L486/2023** se încadrează în categoria legilor **organice**, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, și urmează să fie luată în dezbateră și adoptare de Senat în conformitate cu prevederile art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Potrivit prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, Senatul este primă Cameră sesizată.

**PREȘEDINTE,**

**Senator Cristian Augustin Niculescu Tâgârlaș**

**SECRETAR,**

**Senator Laura Mihaela Moagher**